

Dr hab. inż. arch., Prof. PŚ
Katarzyna Ujma-Wąsowicz
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
44-100 Gliwice, ul. Akademicka 7
katarzyna.ujma-wasowicz@polsl.pl
tel.: +48 / [REDACTED]

Recenzja monografii habilitacyjnej pt.:
MIESZKANIE DLA ZDROWIA. PROJEKTOWANIE
DLA PRZYSZŁYCH SENIORÓW
oraz ocena aktywności naukowej
DR INŻ. ARCH. AGATY ANNY GAWLAK

Recenzję sporządzono w oparciu o:

- Pismo wystosowane przez Przewodniczącą Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej, prof. dr hab. inż. arch. Krystynę Solarek z dn. 2.06.2022 r w sprawie opracowania recenzji osiągnięć naukowych dr inż. arch. Agaty Gawlak;
- Ustawę z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668, z późn.zm.);
- Ustawę z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a także ustawę z dn. 20.07.2018 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789);
- Poradnik opracowany przez Radę Doskonałości Naukowej z 2022 r.: „Recenzje w postępowaniu o awans naukowy”;
- Materiały przekazane do recenzji: monografia habilitacyjna oraz opracowanie zawierające autoreferat habilitantki wraz z przedstawieniem dorobku naukowego oraz kopie opublikowanych prac naukowych, uznanych przez autorkę za najważniejsze.

ZWIĘZŁA CHARAKTERYSTYKA HABILITANTKI

Dr inż. arch. Agata Gawlak jest absolwentką Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej, na którym tytuł magistra uzyskała w 2003 r. W 2015 r., po ukończeniu studiów III stopnia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska PP obroniła rozprawę doktorską pt. „Architektura izby przyjęć – szpital, pacjent, personel” (promotorami byli dr hab. inż. arch. Marian Fikus, prof. PP oraz dr hab. inż. arch. Ewa Pruszczyk-Sipińska, prof. PP - promotor pomocniczy), uzyskując tym samym stopień naukowy doktora nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka. W 2021 r. ukończyła dokształcające kursy zagraniczne: „Innovating in healthcare” na Harvard University, Harvard Business School oraz “Design in Healthcare” na Delft University of Technology, Faculty of Industrial Design Engineering.

Od 2013 r. Pani dr inż. arch. Agata Gawlak pracowała na stanowisku asystenta, a od 2015 r. na stanowisku adiunkta na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, w Instytucie Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa. Habilitantka, w oparciu o umowę zlecenie, współpracuje także z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu, Politechniką Lwowską oraz Politechniką Lubelską.

Choć zgodnie z wymogami ustawy ostateczną opinię należy sformułować wyłącznie poprzez ocenę osiągnięć naukowych (co recenzentka czyni poniżej), to trudno nie odnieść się także do tychże organizacyjnych, dydaktycznych czy powiązanych z uprawianiem zawodu architekta.

Działalność organizacyjna: od 2016 r. Pani dr inż. arch. Agata Gawlak pełniła na Wydziale Architektury PP funkcję Prodziekan ds. Kształcenia, a od 2020 r. Prodziekan ds. Kształcenia i Nauki. Jednocześnie pełniła lub nadal pełni szereg innych funkcji: członkini i przewodnicząca Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia WA PP (2016–2020, 2021–2024); członkini Zespołu ds. Kształcenia; członkini

Senackiej Komisji ds. Kształcenia (2016–2020); członkini Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia PP (2016–2020, 2021–2024); wiceprzewodnicząca oraz przewodnicząca Centralnej Komisji Rekrutacyjnej PP; członkini, wiceprzewodnicząca i przewodnicząca Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej; członkini Zespołu ds. Ewaluacji na Politechnice Poznańskiej. Od 2017 r. pełni funkcję eksperta Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w obszarze: nauki techniczne, w dziedzinie: nauki techniczne, w dyscyplinie: architektura i urbanistyka. Ponadto w ramach działalności organizacyjnej habilitantka była odpowiedzialna za wznowienie w 2019 r. publikacji czasopisma naukowego Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej „Architektura, Urbanistyka, Architektura Wnętrz” (40 pkt. MEiN).

Za swoje osiągnięcia organizacyjne Pani Agata Gawlak w latach 2016–2020 czterokrotnie uzyskała nagrody Rektora.

Działalność dydaktyczna: Dr inż. arch. Agata Gawlak prowadzi zajęcia na studiach I i II stopnia na kierunkach architektura oraz architektura wnętrz na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, w tym: „Podstawy projektowania architektonicznego 1” (projekt), „Podstawy projektowania architektonicznego 2” (ćwiczenia), „Projektowanie architektoniczne obiektów mieszkaniowych 1” (projekt, wykłady - współprowadzący), „Projektowanie architektoniczne obiektów mieszkaniowych 2” (projekt), „Seminarium dyplomowe” inżynierskie oraz magisterskie, „Przygotowanie pracy dyplomowej” inżynierskiej oraz magisterskiej, „Teoria i zasady projektowania zabudowy usług służby zdrowia” (wykłady), „Projektowanie architektury obiektów usługowych 2” (projekt), „Projektowanie architektoniczne wnętrz 2-5” (projekt). Od dwóch lat prowadzi również zajęcia na Uniwersytecie Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu z przedmiotu „Ergonomia i projektowanie uniwersalne” dla studentów kierunków: architektura, wzornictwo oraz projektowanie mebla. Habilitantka jest promotorem 67 prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich, wśród których znajdują się projekty dyplomowe nagrodzone prestiżowymi nagrodami krajowymi i międzynarodowymi, jak np. Nagroda Ministra Inwestycji i Rozwoju, Nagroda Towarzystwa Urbanistów Polskich, Nagroda Prezydenta m. Poznania, czy FINSA. Jest także promotorem pomocniczym w 3 postępowaniach doktorskich prowadzonych na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej. W 2020 r. założyła i kieruje Pracownią Projektowania Uniwersalnego.

Działalność zawodowo - twórcza: Pani Agata Gawlak jest aktywnym zawodowo architektem, autorem i współautorem zrealizowanych projektów o funkcji mieszkaniowej lub usługowej powiązanej z ochroną zdrowia. W 2011 r. uzyskała uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń. Jest członkinią Wielkopolskiej Izby Architektów (nr członkostwa: .WP-0819) oraz Stowarzyszenia Architektów RP.

Recenzentka ma przekonanie, że przedstawiona do oceny dokumentacja ukazuje Panią dr inż. arch. Agatę Gawlak jako osobę o spójnych zainteresowaniach naukowych, dydaktycznych oraz zawodowych. Osobę zorganizowaną, potrafiącą łączyć i przekładać swoją pasję aktywnego badacza na płaszczyznę działalności profesjonalnego architekta, dydaktyka i aranżera różnych przedsięwzięć.

OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

Pani dr inż. arch. Agaty Gawlak jest autorką ponad 40 publikacji naukowych, w tym dwóch monografii, 25 rozdziałów oraz 14 artykułów naukowych. Łączna liczba punktów MEiN za powyższe publikacje wynosi 1058, a IF 9,289.

Habilitantka brała czynny udział w ponad 20 konferencjach krajowych i międzynarodowych, gdzie prezentowała wyniki swoich badań naukowych, w tym w Londynie (2018), Turynie (2018) i Nowym Jorku (2020).

Osiągnięcia naukowe Pani dr inż. arch. Agaty Gawlak związane są z tematyką dotyczącą projektowania obiektów ochrony zdrowia (projektowaniem uniwersalnym, projektowaniem architektonicznym) szczególnie wobec wyzwań starzejącego się społeczeństwa. Habilitantka wyodrębnia 4 podstawowe obszary badawcze, do których odnosi swoje osiągnięcia.

- Pierwszym obszarem badań jest projektowanie architektury obiektów służby zdrowia tj. szpitali oraz zespołów związanych z leczeniem ambulatoryjnym. Tutaj istotnym efektem działalności naukowej było pozyskanie grantu „Wsparcie stypendialne dla doktorantów na kierunkach uznanych za strategiczne z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski”, Poddziałanie 8.2.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, nr PO KL 8.2.2/30-302-13/14, jak również opublikowanie monografii: „Architektura szpitala: izba przyjęć w szpitalu pediatrycznym”. Wyniki przeprowadzonych prac badawczych opublikowała w 5 innych publikacjach (rozdziały oraz artykuły).
- Drugim obszarem badań jest projektowanie architektoniczne dla starzejących się społeczeństw. W ramach prowadzonych badań habilitantka uzyskała grant „Projektowanie uniwersalne w strategii podnoszenia efektywności kształcenia na Politechnice Poznańskiej” (POWR.03.05.00-00-Pu21/19), który jako kierownik projektu realizuje równolegle na trzech wydziałach Politechniki Poznańskiej. Pozyskane wsparcie pozwoliło na wyposażenie m.in. Laboratorium Projektowania Uniwersalnego w symulatory starości. Efekty badań zostały opublikowane m.in. w monografii wydawnictwa Springer oraz dwóch innych publikacjach i zaprezentowane na konferencjach naukowych w tym w Nowym Jorku.
- Trzecim obszarem badań jest relacja pomiędzy potencjałem, jaki zawiera w sobie środowisko zamieszkania seniorów, a utrzymaniem przez nich możliwie najdłużej samodzielności poprzez zapewnienie spectrum funkcji usług ochrony zdrowia w miejscu zamieszkania. Wyniki prowadzonych badań habilitantka opublikowała m.in. w swojej monografii habilitacyjnej oraz wskazanych dwóch innych publikacjach.
- Czwartym obszarem badawczym jest ocena jakości życia w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów. Głównym rezultatem i innowacyjnością pracy będą wytyczne dla narzędzi oceny jakości życia w miastach, stworzone na podstawie wyników analizy porównawczej, szczegółowo ujmującej aspekty struktury przestrzennej miast oraz obejmujące kontekst społeczno-kulturowy, demograficzny i zagrożenia środowiskowe w odniesieniu do architektury i urbanistyki. Wyniki już opublikowano w dwóch wysokopunktowanych czasopismach tj. IJERPH (140 pkt.) oraz Sustainability (100 pkt.)

W ramach swojej działalności naukowo-badawczej Pani dr inż. arch. Agata Gawlak realizuje zadania w więcej niż jednej uczelni czy instytucji naukowej. Habilitantka od 2013 r. współpracuje z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu, czego efektem jest współorganizacja konferencji naukowej (2013 r.), wspólne publikacje (monografie: 2013, 2014) czy utworzenie międzywydziałowych studiów podyplomowych „Inwestycje i projektowanie w ochronie zdrowia” (2021 r.). Ponadto habilitantka od 2019 r. współdziała z Uniwersytetem Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu. W ramach tej współpracy realizuje autorski program wykładów z przedmiotu Ergonomia dla studentów kierunków: architektura, wzornictwo i projektowanie mebla. Habilitantka współpracuje także z Politechniką w Lublinie; była m.in. recenzentem zestawu przewodników metodycznych przygotowanych w ramach projektu pt.: „Projektowanie

uniwersalne na Politechnice Lubelskiej” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Pani dr inż. arch. Agata Gawlak jest członkinią Rady Naukowej oraz recenzentem czasopisma naukowego „Teki Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych PAN o. Lublin”. Jest również recenzentem w międzynarodowym czasopiśmie International Journal of Environmental Research and Public Health (Wydawnictwo MDPI, 140 pkt. MEiN) oraz recenzentem w Journal of Asian Architecture and Building Engineering (Wydawnictwo Taylor&Francis).

Habilitantka kieruje projektami naukowymi, w tym: NCBiR „Projektowanie uniwersalne w strategii podnoszenia efektywności kształcenia na Politechnice Poznańskiej” (POWR.03.05.00-00-Pu21/19), jest także kierownikiem zadania POVR Uczelnia zintegrowana na przyszłość. Tytuł zadania: „Szkolenia zawodowe, zdobywanie umiejętności analitycznych i z zakresu przedsiębiorczości przez studentów i studentki WA i WBilŚ”. Nr w PP: 33/32/NCBiR/3333-6 lub POVR Uczelnia zintegrowana na przyszłość. Tytuł zadania: „Nowe programy kształcenia”. Nr w PP: 33/32/NCBiR/3333-6.

W 2020 r. habilitantka była członkinią zespołu ekspertów ds. standardów infrastruktury technicznej przy Ministerstwie Rozwoju. Celem prac zespołu było przygotowanie merytorycznej podstawy do przepisów dotyczących standardów urbanistycznych ds. standardów infrastruktury technicznej.

Przytoczone osiągnięcia naukowe Pani dr inż. arch. Agaty Anny Gawlak, poparte załączonymi publikacjami, przekładające się na wiele innych sfer jej działalności dydaktycznej, zawodowo-twórczej i organizacyjnej (w załączeniu liczne certyfikaty, zaświadczenia i podziękowania) zasługują na bardzo wysoką ocenę.

RECENZJA MONOGRAFII HABILITACYJNEJ

Ocena formalna:

Przedstawiona do oceny monografia naukowa pt. „Mieszkanie dla zdrowia. Projektowanie dla przyszłych seniorów” liczy 277 stron. Opracowanie składa się z siedmiu części, w tym: wprowadzenia, pięciu rozdziałów merytorycznych oraz podsumowania. W spisie bibliograficznym przytoczono 332 pozycje, w tym 261 opracowań literaturowych, 53 raporty i strategie, 16 źródeł internetowych oraz 7 aktów prawnych. W monografii znajdujemy 20 tabel, 79 wykresów oraz 420 przypisów.

Analizując formalną stronę pracy recenzentka stwierdza, że jej układ jest czytelny i logiczny, co wprost przełożyło się na pozytywny odbiór lektury.

Ocena merytoryczna:

Pani dr inż. arch. Agata Gawlak jako główne swoje osiągnięcie naukowe wskazała opublikowaną w 2022 r., w Wydawnictwie Politechniki Poznańskiej monografię pt.: „Mieszkanie dla zdrowia. Projektowanie dla przyszłych seniorów”. Recenzentami wydawniczymi opracowania byli: prof. dr hab. inż. arch. Grażyna Schneider-Skalska oraz dr hab. inż. arch. Tomasz Wagner, prof. PŚ.

W monografii przedstawiono szeroki kontekst badawczy dotyczący środowiska zamieszkania seniorów, związany z postępującymi zmianami socjo-demograficznymi oraz fizjologią starzenia się, w kontekście

nowych umiejętności, kompetencji ale i nowych potrzeb przestrzennych przyszłych seniorów. Habilitantka zwraca uwagę na potencjał wykorzystania technologii medycznych w re-definicji środowiska ich zamieszkania. W opracowaniu zostały zaprezentowane także wyniki badań własnych, dotyczące oczekiwań przyszłych seniorów (określonych przez habilitantkę jako „przyszłych nas”), wobec środowiska zamieszkania.

Monografia składa się z następujących części:

Rozdział I „Wprowadzenie”. Habilitantka sformułowała w nim cele badawcze oraz przyjętą metodologię. Następnie przedstawiła stan badań, opierając się na publikacjach naukowych, raportach i statystykach dotyczących problematyki projektowania dla starzejących się społeczeństw, w tym na analizie teorii „hospital without walls” (w tłum. autorki „szpitali bez ścian”).

Rozdział II pt. „Zdrowie a potrzeby przestrzenne nowych seniorów” stanowi obszernie wprowadzenie do projektowania dla seniorów (w tym zarys historyczny formy i technologii obiektów ochrony zdrowia), z uwzględnieniem cech użytkownika – seniora, w kontekście procesów psycho-fizycznych i socjo-społecznych, którym on podlega.

Rozdział III pt. „Oczekiwania przestrzenne młodych ludzi wobec miejsca zamieszkania na starość”. Niezwykle ciekawa część opracowania, przedstawiająca badania własne autorki, których celem była diagnoza potrzeb mieszkaniowych przyszłych seniorów. Przeprowadzone w 2020 r. badania ilościowe na grupie 2034 respondentów, odwoływało się w swojej metodologii do badania zrealizowanego przez Instytut Rozwoju Miast w Krakowie w 2007 oraz 2011 r. W badaniu wykazano korelacje pomiędzy sytuacją mieszkaniową młodych osób w trakcie studiów, z ich krótko- i dalekosiężnymi planami związanymi z zakupem domu czy mieszkania. Dokonane analizy porównawcze w obrębie uzyskanych wyników wskazały w jaki sposób kształtują się preferencje młodych osób oraz jak poszczególne aspekty zamieszkania są ze sobą skorelowane. Na ich plany mieszkaniowe, jak można się było spodziewać, ma wpływ sytuacja materialna i rodzinna, której wynikiem jest miejsce zamieszkania w okresie w studiów, co w dużym stopniu kształtuje dalsze plany mieszkaniowe – krótko- i długoterminowe. Poza tym preferencje pozostają w silnej korelacji z wizją miejsca zamieszkania na starość. Uzyskane wyniki pozostają zbieżne z wcześniejszymi badaniami dotyczącymi preferowanych form zabudowy mieszkaniowej w Polsce.

Rozdział IV „Środowisko zamieszkania, jako miejsce zdrowego starzenia się” to opis współczesnej typologii form zamieszkania dla osób starszych, wskazując i definiując na nowo określone typy: architektura stricte senioralna, mieszkalnictwo wspomagane dla osób starszych, co-housing kreatywny, kontrolowany social-mix, synergiczny habitat: kreatywne partnerstwo pokoleń, gospodarstwa opiekuńcze.

Rozdział V „Wielokryterialna ocena przestrzeni mieszkaniowej dla seniorów”. W nim autorka, w oparciu o studia literaturowe, dokonuje sformułowania nowego zestawu kryteriów, które mogą być jednocześnie pomocne w waloryzacji środowiska zamieszkania osób starszych, mając na uwadze zarówno istotne cechy środowiska zamieszkania, jak i cechy i potrzeby przyszłych seniorów, ze szczególnym uwzględnieniem ich potrzeb pro-zdrowotnych. Zestaw ośmiu kryteriów obejmował: dostępność przestrzeni (k1), różnorodność (k2), czytelność (k3), adaptacyjność (k4), innowacje i technologia (k5), sensoryczność (k6), personalizacja (k7), zanieczyszczenia (k8). Następnie, wykorzystując metodę porównawczą parami (Pairs Comparison Method), zaliczaną do grupy metod deskryptywnych, tj. zakładających istnienie stałych, obecnych a-priori preferencji użytkownika zgodnych z określonym schematem lub paradygmatem podejmowania decyzji, korzystając z metody eksperckiej, kryteriom

nadano wagi. Opracowaną w ten sposób wielokryterialną metodę oceny środowiska zamieszkania seniorów zastosowano w ewaluacji trzech wybranych obszarów zamieszkania seniorów w Poznaniu.

Rozdział VI „Eksperymentalna ocena przestrzeni dla zdrowego starzenia się”. Tu zaprezentowano elementy metod powiązanych z designem spekulatywnym, odnosząc się głównie do tzw. metody stożka przyszłości wg Trevora Hancocka oraz Clementa Bezolda. Ciekawym, choć mało prawdopodobnym scenariuszem miejsc zamieszkania przyszłych seniorów są zaprezentowane, opracowane przez studentów architektury, wizualizacje.

Rozdział VII Habilitantka podsumowuje swoje rozważania stwierdzając, iż tylko „koegzystencja technologii, telemedycyny oraz transportu może spowodować takie przeobrażenie, które sprostą nieuniknionemu zwiększaniu zapotrzebowania na nowoczesne rozwiązania wspierające ochronę zdrowia, zapewniając dostępność” (s.235). Jest niezwykle ciekawy i w opinii recenzentki wysoce prawdopodobny scenariusz przyszłości. W podsumowaniu habilitantka dokonała także parafrazy klasycznej piramidy potrzeb Masłowa, adaptując jej główne założenia tj. hierarchiczne uszeregowanie potrzeb, do środowiska zamieszkania przyszłych seniorów. Wykorzystała także jej redefinicję dokonaną przez prof. E. Niezabitowską która została opracowana w oparciu m.in. o teorie Manfreda Max-Neefa, Antonia Elizade oraz Martina Hopenhayna z 1991 r. Transformacja tak powszechnego pierwowzoru miała na celu dodatkowo podkreślić istotę zachodzących zmian socjo-demograficznych i nowych oczekiwań przyszłych seniorów względem przestrzeni zamieszkania.

Podsumowanie i uwagi

Przedstawiona do oceny monografia habilitacyjna jest publikacją oryginalną i ciekawą. Jest opracowaniem nie tylko poznawczym, ale także aplikacyjnym, podejmującym ważną problematykę w kompleksowy sposób. Rozprawa jest także cennym materiałem dydaktycznym, wskazującym przyszłym architektom i urbanistom kierunek rozwiązywania zagadnienia, jakim jest kształtowanie architektury mieszkaniowej z myślą o przyszłych seniorach.

Mimo zdecydowanie pozytywnej opinii dla przedstawionej monografii, przedstawia się kilka uwag popierających lub polemicznych:

- Uważam, iż ta innowacyjna filozofia kształtowania przestrzeni zamieszkiwania, spójna z ochroną zdrowia jej mieszkańców, powinna zaistnieć w umysłach architektów i urbanistów nie tylko jako rozwiązanie dla seniora”, bo czym się różnią potrzeby systemowej szybkiej reakcji na pojawiające się trudne zdrowotne chwile między potrzebami osób 65+, a np. rodziny z małymi dziećmi? Czy nie lepiej by było, by tytuł brzmiał: „Mieszkanie dla zdrowia. Projektowanie dla każdego”?
- Zdecydowanie godne pochwały jest włączanie studentów w badania, pomagające im zrozumieć istotę potrzeb, oczekiwań, czy ograniczeń osób z dysfunkcjami; to bardzo dobry trend kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej Wydziałów Architektury w całej Polsce;
- Zastanowiły wizualizacje studentów odnośnie „mieszkania przyszłości”; czy to tylko moda ukierunkowała ich na takie rozwiązania, czy świadomie (podążając np. za Peterem Zumthor-em) sądzą, że kolor, różnorodność / indywidualność otoczenia nie będą miały dla seniorów znaczenia? A może autorzy tych wizualizacji założyli, że to inne zmysły niż wzrok będą ważniejsze w ocenie komfortu, bezpieczeństwa, czy przytulności „naszego domu”?
- Piramida potrzeb seniorów – *przyszłych siebie*. Tak, można się z nią zgodzić;

- Wnioski z badań; str. 238, pkt. 20.4 „Niewydolność systemu opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie geriatry, musi zostać uwzględniona na etapie programowania zabudowy mieszkaniowej”; pełna zgoda z uwagą, że generalnie (jak już wcześniej wspomniano) należy myśleć o każdym użytkowniku, a nie tylko o seniorach; recenzentka bardzo pozytywnie odnosi się do propozycji habilitantki, by standardem było projektowanie mieszkań, w których byłyby z założenia uwzględniane możliwości rozszerzania w danym mieszkaniu form zdrowotnej ochrony i niwelowania barier dostępności architektonicznej; w obecnych rozwiązaniach legislacyjnych niestety jest to zupełnie pomijane; deweloperzy nie godzą się na przekraczanie przez projektanta jakichkolwiek parametrów np. powierzchniowych i innych, powyżej dopuszczalnego w ustawach, czy ministerialnych rozporządzeniach minimum;
- Z jednej strony wiele badań mówi, że zdalna opieka, czy edukacja to niedobry trend, z drugiej wydaje się, że nie ma już odwrotu od tej formy życia; koniecznością jest poszukiwanie pozytywów takiego rozwoju; zdalna formuła pracy, leczenia, edukacji to z jednej strony zagrożenie, a z drugiej możliwości rozwoju; recenzentka nie tylko obiektywnie, ale też analizując własne spostrzeżenia się z tym zgadza;
- Zagadnienia zdrowia i obecnych i przyszłych pokoleń to kwestia powiększającej się liczby osób z demencją, która dotyka głównie osoby starsze; środowisko urbanistyczno – architektoniczne także powinno odpowiadać na te wyzwania;
- Kwestia ostatnia: „hospital without walls” (w odniesieniu do wizji habilitantki) – w opinii recenzentki tak powinna wyglądać przyszłość ochrony zdrowia (niewłaściwym jest ograniczać tę filozofię do teleporady); tu z kolei nabiera także wagi idea miasta 15 minutowego, czy *wise city*.

WNIOSEK KOŃCOWY

Dorobek naukowy dr inż. arch. Agaty Anny Gawlak, pozwalający rozwijać i wprowadzać pozytywne zmiany w dziedzinie architektonicznej na polu dydaktyki czy procesu zawodowo-twórczego zasługuje na wysoką ocenę.

Przedstawiona do recenzji monografia habilitacyjna, a także pozostałe wskazane przez habilitantkę osiągnięcia naukowe stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

Ujęte w autoreferacie składowe dają również podstawę, by uznać habilitantkę za osobę wysoce zaangażowaną w działalność uniwersytecką oraz odpowiedzialną, a tym samym mającą predyspozycje do samodzielnego prowadzenia prac badawczych i wychowywania nowego pokolenia naukowców.

W przekonaniu recenzentki Pani dr inż. arch. Agata Anna Gawlak spełnia ustawowe wymagania pozwalające na ubieganie się o stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, tym samym proponuje się dalsze procedowanie postępowania habilitacyjnego.

Gliwice, 26 września 2022 r.

Dr hab. inż. arch. Katarzyna Ujma-Wąsowicz, Prof. PŚ